AKTUALITEITEN

nummer 35 - jan'1990

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt tweemaandelings

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2128 Brecht

BELGIE BELGIQUE
2000 ANTWERPEN 1
DRUKWERK

Jan Strickx
Steenweg op Aalst 134 e
B-9308 Hofstade-Aalst

BASTT vzw

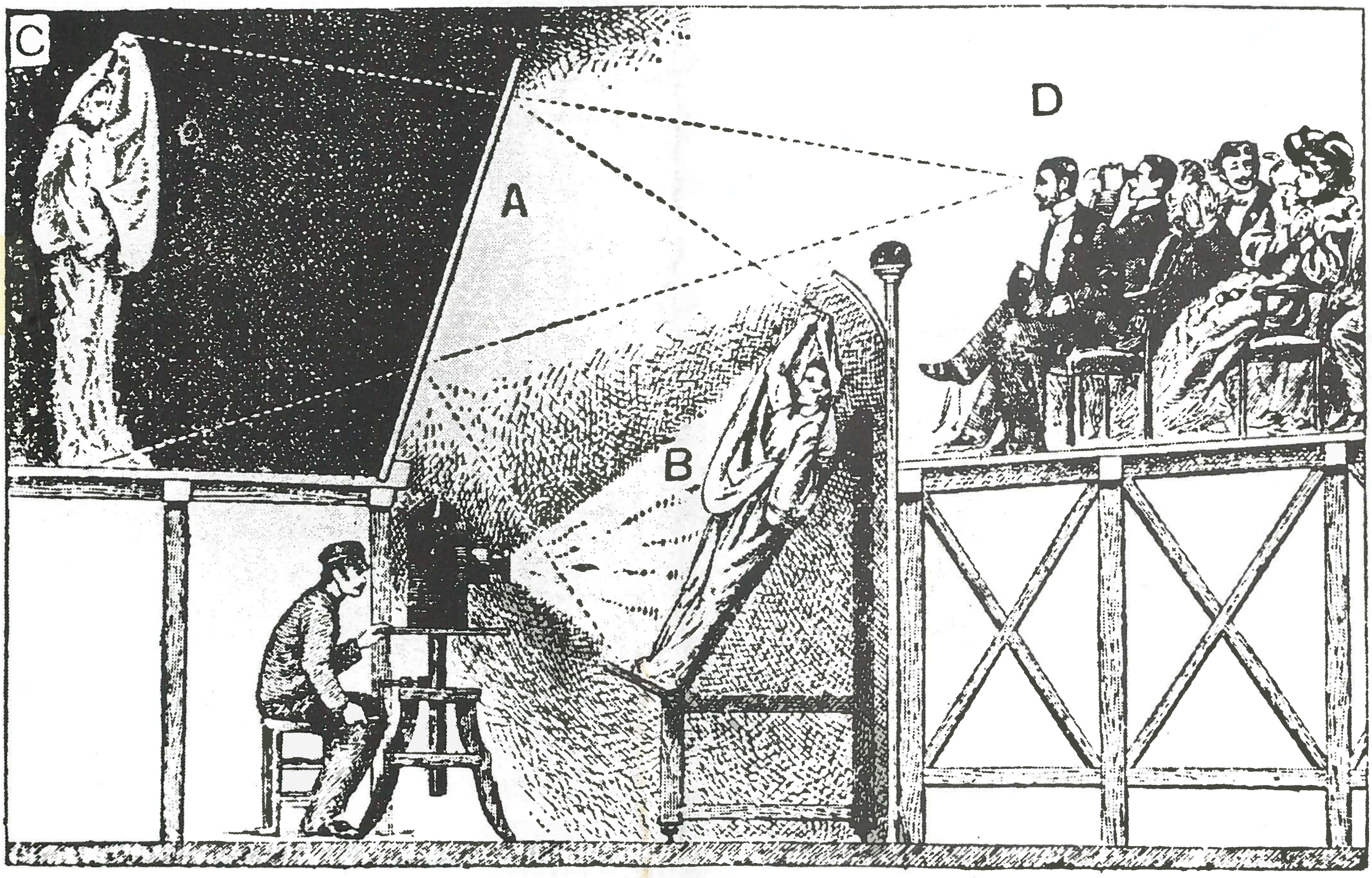

Spectre : A. Glace; B. Personnage placé dans les dessous et éclairé; C. Son image réfléchie; D. Spectateur.

Illustration du mot «spectre», Grand Larousse, 1930

Aan dit nummer werkten mee: Berwouts J., Cammans J., Darden D., De Bruycker L., Kersmaeckers I., Werckx R.

WILLEBRORD JACOBS

teater- en studio-onderhoud

reinigen ter plaatse:

rondhorizonten
voordoeken
zetels
muurbeklkeding
vloerbekleding

--oOo--

beschermende behandeling:

antieke weefsels
antieke kledij
antieke wandtapijten

--oOo--

applikaties:

antistatische
vlamwerende
kreukwerende

WILLEBRORD JACOBS
textielreinigers sinds 1890

HERENTALSEBAAN 134
2100 ANTWERPEN (DEURNE)
telefoon 03/ 321 89 14

NIEUW LEVEN
VOOR OUDE TEATERGLORIE

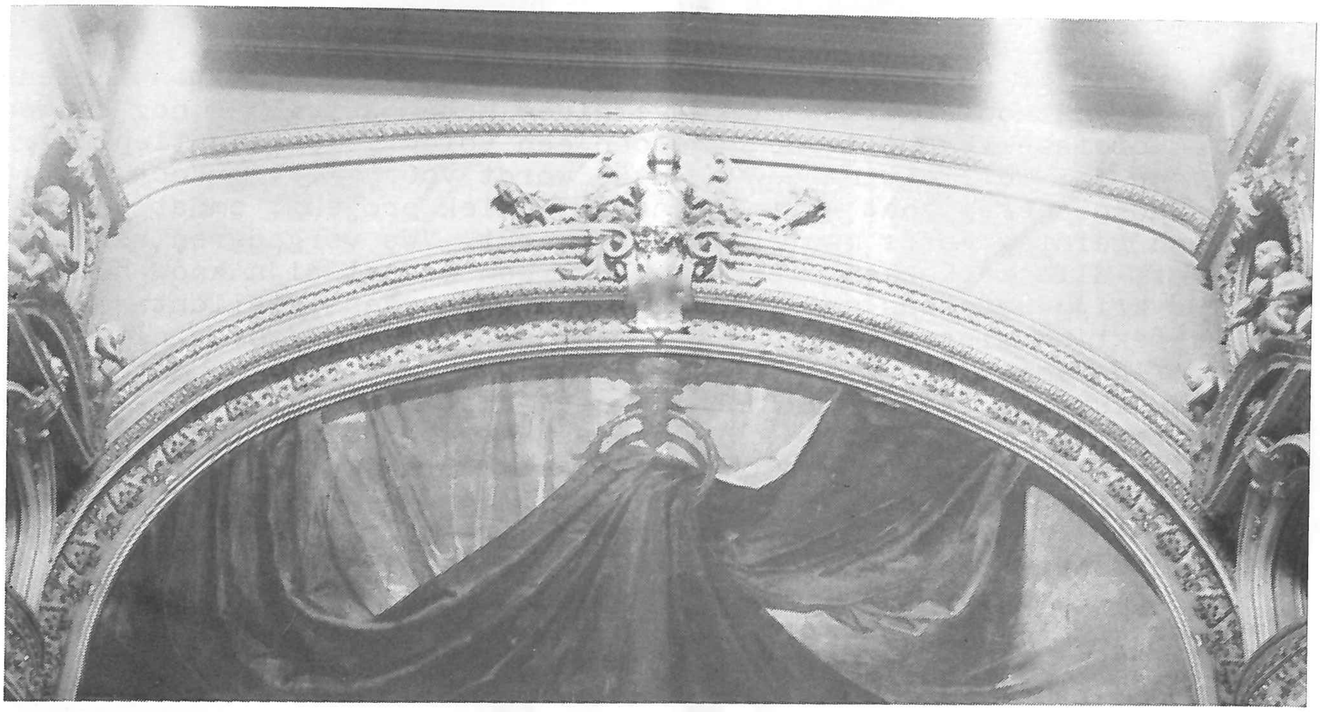

PLANNEN VOOR VOLLEDIGE RESTAURATIE MINARDSCHOUWBURG TEGEN 1992 NAGENOEG KLAAR : KOSTPRIJS 35 MILJOEN FRANK.

GENT - Architekt van de technische dienst monumentenzorg Johan Onderbeke ziet de opgepoetste, fraai uitgeruste Minardschouwburg al voor zijn ogen, met zo'n entoesiasme praat hij over de restauratie van de Minard, de oudste schouwburg van Vlaanderen.
Wie de jongste jaren nog eens een bezoekje bracht aan de Minard waande zich in een ander tijdperk. De nostalgische sfeer had beslist charmes, maar de ouderdom eiste al te zichtbaar zijn tol. Uit alle barsten en scheuren klonk de roep om restauratie.
De gevel en de zijmuren kregen inmiddels een flinke beurt, inclusief een duivenwering, zodat de schouwburg aan de buitenkant voortreffelijk oogt.
Binnenin is het nog volop vergane glorie. Het teater met het lijsttoneel, de balkons en loges dicht bij de scène roept vergelijkingen op met de grote opera's. De frivole stijl, de weelderige stucversieringen, de vrouwenfiguren die de loges bij de scène omkransen, het is dezelfde bonbondoossfeer die je omringt. Men spreekt soms van stukadoorsgotiek. Het goede nieuws is dat voor 1992 de schouwburg weleens volledig opgeknapt zou kunnen zijn. de restauratie zal ongeveer 35 miljoen frank kosten.

Het was een beetje noodgedwongen dat het stadsbestuur overging tot een huurovereenkomst met optie tot aankoop in juni 1988. Enige maanden later moesten Romain Deconinck en zijn gezelschap verhuizen naar Ledeberg. Het verslag van de brandweer was negatief, de voorlopige exploitatievergunning kon niet worden verlengd. Oud-schepen Ackerman bracht de zaak in 1987 op gang. Vandaag is het dossier in handen van schepen Frank Beke (restauratie) en Rudy Van Quaquebeke voor het kulturele aspekt.

Architekt Johan Onderbeke van de technische dienst monumentenzorg en diensthoofd Erik Bonte begeleiden het dossier dat nog in een studiefase verkeert. Ze bereiden een voledig restauratieplan voor dat wellicht na de vakantie wordt voorgesteld. Voor de stadsdiensten gaat het om een vrij uniek projekt, omdat er op een geïntegreerde manier wordt gewerkt. "We vergaderen regelmatig met alle betrokken diensten. Iedereen brengt zijn know-how in. We krijgen tevens medewerking van Jan Gheysens, belichter en direktieassistent van het NTG die ons raad geeft over de teater-inrichting."

In 1988 is reeds 5 miljoen besteed aan de restauratie. Voor 1989 staat 3,7 miljoen ingeschreven, een bedrag dat bij de begrotings-wijziging wellicht wordt opgetrokken naar 7,7 miljoen. De volgende jaren zou dan telkens ongeveer 7 miljoen in de begroting moeten worden ingeschreven om tegen 1992 de restauratie rond te krijgen.

Vandaag is het hele gebouw zowat leeggehaald. De CV Minard, de eigenaar van het gebouw ontruimde de kantoren in de Koriander-straat. ook het Minardgezelschap van Romain Deconinck haalde de nog resterende decorstukken en attributen weg.

LABYRINT

De huisjes langs de Korianderstraat, die zijn bijgebouwd na de voltooiing van de schouwburg deden dienst als loges en administra-tieve gebouwen.

Het is een labyrint van gangetjes, trappen en piepkleine gebouwtjes. Hier en daar hangen nog affiches tegen de muur, van produkties van Romain Deconinck en veel circusaffiches. Johan Onderbeke toont ons de piepkleine loges waar telkens twee artiesten zich konden klaarmaken, de bad-en de wachtkamer waarin nog de zetels staan van de akteurs.

"Dat was Romains zetel", zegt hij en wijst naar een gammel exemplaar.

De tijd lijkt hier te hebben stilgestaan, alsof er in dertig jaar helemaal niets veranderd is.

"Romain en zijn gezelschap onderhielden zo goed en zo kwaad mogelijk de loges enzomeer, maar zij hadden daar geen middelen voor. We zullen het gebouw restaureren zoals we het gevonden hebben."

Johan Onderbeke toont ons levensgevaarlijke elektriciteitsleidingen, de stookinstallatie die goed is voor het museum van industriële archeologie, de armzalige toiletten (de prijs moet onlangs van 5 naar 7 fr. verhoogd zijn, te zien aan het overplakte prijs-etiket). Alles maakt een uitgeleefde indruk. Het leven van het professionele volksteater verliep niet in luxe, zo te zien.

"Een schande", meent Johan Onderbeke, dat men het gebouw zo liet verkommeren. Wij vinden dit een zeer waardevol gebouw, al de mensen die hier werken beseffen dat ze in een symbool aan de slag zijn. in de loop van de jaren is de Minard voortdurend verbouwd. Evenwel steeds zonder oog te hebben voor het geheel.

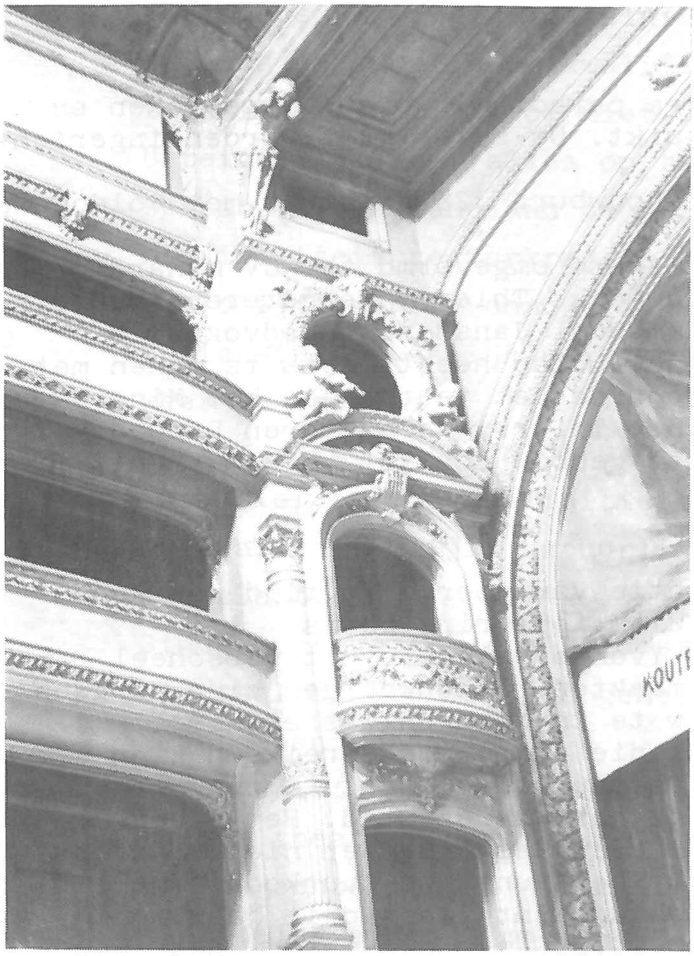

PAARDENTRAP

Decorateliers worden niet meer opgetrokken in de Minard ter wille van de brandveiligheid. De onderscène is nog vrij goed. Zeldzaam is de paardentrap. Vanuit de Korianderstraat (je zit dan reeds een verdieping onder de scène) kon men vroeger beesten binnenbrengen.

Johan Onderbeke: "We willen dat er achter en onder de scène een goede circulatie mogelijk is. Zo is het hier een wirwar. We willen een ruime hal waar bijvoorbeeld muziekbands makkelijk binnen kunnen. Tevens komt er een vergaderzaal voor de VIPs. We installeerden een hoogspanningskabine en laagspanning, maken betere deuropeningen en de overbodige lokalen halen we eruit. Op niveau nul in het voorgebouw verandert niets. De snoepwinkel wordt gerestaureerd. Naast de reserveringshal installeren we een lift.

De zaal wordt volledig gerestaureerd zoals ze is, met eventueel nieuwe stoelen. De scène is goed, daar verandert niets aan. Wel creëren we achteraan een poort van vier meter om produkties in de diepte mogelijk te maken. Een grote vernieuwing worden de komfortabele loges en ontvangstruimten voor artiesten.

Op niveau één komt de foyer met de bar. de aanwezige verlichting wordt gerespecteerd. Op niveau twee wordt de bestaande regiekabine aangepast en maken we nog een tweede polyvalent lokaal.

In de voormalige direktieflat op de tweede verdieping huisvesten we de administratie. Misschien maken we daar ook een verblijfruimte voor eventuele gastregisseurs.

Het vierde balkon (het vroegere paradijs) wordt uitgebroken en als technische verdieping gebruikt. De zolder zal worden ingericht voor de administratie."

Vandaag zijn er in de Minardschouwburg 325 plaatsen met voldoende zicht op scène.

Twee jaar geleden werd de NV Minard omgevormd tot CV Minard. In het bestuur zitten Marcel De Neck, Thierry Verauteren Drubbel, graaf d'Alcantara, architekt Emmanuel Janssens en advokaat Jacques De Decker. Het Minardgezelschap heeft niets te maken met de CV Minard. De CV Minard verhuurde het teater aan het Minard-gezelschap. We vragen zaakvoerder Thierry Vercauteren Drubbel waarom de CV (vroeger de NV) het gebouw zo liet verkommeren ?

HUURKOOP

"Ik kan moeilijk over de situatie van voor mijn tijd spreken. We werkten steeds zonder subsidies, op vrije basis. Romain Deconinck en zijn vrouw Yvonne Delcour, het personeel leefden van de winsten die we maakten. Schouwburgen zijn nergens rendabel, geld om in het gebouw te investeren was er niet. De CV heeft nog enige reserves, die echter ontoereikend zijn om een dergelijk grootscheeps restauratieprojekt te ondernemen. Onze enige mogelijke gesprekspartner was de stad. Het gebouw is geklasseerd, andere mogelijkheden bestonden er niet. Daarom inderdaad die voor de stad toch zeer gunstige huurkoopformule."

De huurkoopovereenkomst met destad Gent loopt drie jaar. Het eerste jaar betaalt de stad 20.000 fr. per maand, het tweede jaar 30.000 fr., het derde 40.000 fr. Waarna de huursommen zouden worden afgetrokken van de aankoopprijs die rond de 9 miljoen zou schommelen en nog 7,9 miljoen fr. moeten worden betaald. Hoewel de Minardschouwburg als monument beschermd is door een besluit van 2 juni 1988 (dan pas!) zijn subsidies vrijwel uit-gesloten. Zowel uit de karig gevulde subsidiepot voor kulturele infrastruktuurwerken als voor monumentenzorg zal wellicht niet geput kunnen worden, daar het reeds erg moeilijk is voor de andere kulturele gebouwen (Koninklijke Nederlandse Schouwburg, Opera) subsidies te krijgen.

GEZELSCHAPPEN

Binnen de administratie ligt vast dat de schouwburg wordt open-gesteld voor een zo ruim mogelijk publiek. Romain Deconinck kan blijven spelen, zolang hij stukken maakt. Het is de bedoeling dat verscheidene gezelschappen er in de toekomst aan bod kunnen komen. De kans is reëel dat het stadsbestuur de schouwburg zelf exploiteert.

Karel VAN KEYMEULEN

uit : "De Gentenaar" 5 juni '89

SAMPLING IN HET KJT

De opmars van digitale geluidsdragers is niet meer te stuiten. Ondanks de superieure kwaliteit van CD en DAT blijven deze technieken moeilijk of niet bruikbaar op scène.
Uiteindelijk moet alles op tape gezet worden, waarna men met schaar en plakband aan de slag kan om toch nog een minimum aan flexibiliteit te verkrijgen.
Het blijft echter onmogelijk om een opgenomen geluid of muziekstuk op gelijk welk moment op te roepen zonder heen en weer te spoelen.
Ook stukken monteren of van plaats wisselen blijft arbeidsintensief en vaak definitief.
De kwaliteit blijft natuurlijk die van een band en onderhevig aan sleet.
Sinds kort komen er wel toestellen op de markt die geluid digitaal opnemen in een geheugen waar het gemonteerd en uit opgeroepen kan worden.
Naar verluid is het systeem echter nog niet soepel genoeg om in het theater gebruikt te worden en vooralsnog zeer duur.
Het is echter mogelijk een ander, en in bepaalde opzichten flexibeler systeem op te zetten met bestaande apparatuur.
Dit bleek bij de montage van "De Paddeprinses" in het KJT.
Hierbij was zo'n overvloed van geluiden, muziekjes en effectjes dat het onmogelijk was deze op band te zetten.
De muzikale leider én uitvoerder, Bart Bracke, gebruikt hier een systeem dat zeker belangstelling verdient voor verder gebruik in het theater.

Er zijn twee grote stuurmechanismen :

1 - <u>De computer (atari 1040 ST) met bijbehorend Steinberg PRO 24 Programma</u>

In de computer ligt een pak digitale informatie opgeslagen als tempo-indikatie, welke instrumenten of geluiden, welke sterkte, programchenges, sustainpedaalinformatie e.v.a.
Al deze informatie wordt doorgestuurd via MIDI (Musical Information Digital Interface) naar -

2 - <u>De masterkeyboard (PCM digital piano PX7)</u>

De digitale informatie komende van de computer wordt hier verdeeld naar de respectievelijke soundmodules, en dit via de in de computer geprogrammeerde MIDI kanalen: en hier pas komt voor het eerst klank bij kijken (horen?).

In de klankmodules (Roland U-110 PCM sound module) liggen, weer digitaal, een aantal klanken geprogrammeerd (samples) die dan kunnen opgevraagd worden.

Deze samples kunnen gekocht of zelf gemaakt worden (met een Roland S-550 digital sampler).

De dus in de computer opgeslagen informatie (songs) levert dus de impulsen aan de modules, via het masterkeyboard, om muziek voort te brengen.

Al de gecombineerde klanken worden gebalanceerd in het achtkanaals mengpaneel (Boss BX-8), dit signaal gaat door een digital effects processor (lexicon PCM 70) - om reverb, delay, chorus en dergelijke toe te voegen - en gaat dan naar de zaalversterking.

Het nadeel van dit systeem is de beperkte lengte van de samples.

Om een langer stuk muziek in te voeren dient men wel enige muzikale kennis te hebben.

Ook vereist het de nodige kennis en ervaring om alles vlot te bedienen, maar de mogelijkheden zijn dan ook evenredig.

Ivo Kersmaeckers
met dank aan Bart Bracke

Op zoek naar naar een fotograaf-kineast die een theaterbelichting niet schuwt.
Bel of schrijf naar:

Dirk VAN den BROECK

Droge Weide 2
B- 1741 WAMBEEK

02/582.25.56

FOTOGRAFIE
FILM EN VIDEO
LICHTONTWERP

De technische installatie

Nadat wij in ons Nr. 32 van mei 1989 een algemeen overzicht hebben gegeven over de nieuwe Parijse Opera, gaan we vandaag dieper in op de theatertechnische realisatie.
In de 19de eeuw werd het Palais Garnier "de mooiste Opera ter wereld" genoemd, nu moet de door François Mitterand tot Volksopera verklaarde Opera de la Bastille "de grootste Opera ter wereld" worden.
Na de openingsgala was de franse pers overwegend positief. Vooral de akoestiek van de zaal en de door Bob Wilson gearrangeerde voorstellingen werden geprezen. De architektuur blijkt nog een kontroverse uit te maken. "Le Monde" vindt dat de zaal, dank zij de discrete kleuren en ondanks het grote aantal zitplaatsen, een sfeer van intimiteit oproept. "Le Figaro" daarentegen ondergaat de atmosfeer van de zaal als High-Tech die niet in relatie is met "opera" in het algemeen.
Over toneeltechniek werd in de pers weinig gesproken, waarschijnlijk omdat zij nog niet funktioneel en dus voor het publiek weinig interessant was.
Nochtans neemt de techniek 75 % van het totaalvolume van het gebouw in beslag en is zij beslissend voor de realisatie van het Volksoperaconcept.
"Le Figaro" schreef in dat verband: "Het bouwwerk staat er, nu moet alleen nog de tovenaar gevonden worden, die het geheel tot leven wekt."
De Fransen hebben tijd tot februari 1990 om deze magiër te vinden.
De programma-eisen van de architektuur wedstrijd met betrekking tot de bedrijfsorganisatie was duidelijk: een groot operahuis - Grande Salle - met 2700 zitplaatsen, 400 m2 scèneoppervlakte, variabele vóórtoneelzone met en ook zonder portaal, meer dan 450 dagelijks wisselende voorstellingen per jaar.
Daarbij zij-, achter- en ondertonelen waar minimum 4 kompleet opgebouwde produkties klaar kunnen staan, een grote repetitieruimte in grootte en technische uitrusting gelijk aan de scène, inbegrepen orkestbak en portaal. Volledig uitgeruste werkplaatsen voor alles wat in een groot operabedrijf aan de orde komt.
Bovendien een tweede zaal met ca. 1000 zitplaatsen, gebouwd als variabele of polyvalente zaal - Salle Modulable - en gedacht voor opvoeringen van experimenteel muziektheater, maar ook voor klassiek theater en koncerten.
Tussen hoofdtoneel, repetitiezaal, zijtonelen, magazijnen, werkplaatsen en polyvalente zaal werden snelle dekortransportwegen verlangd.

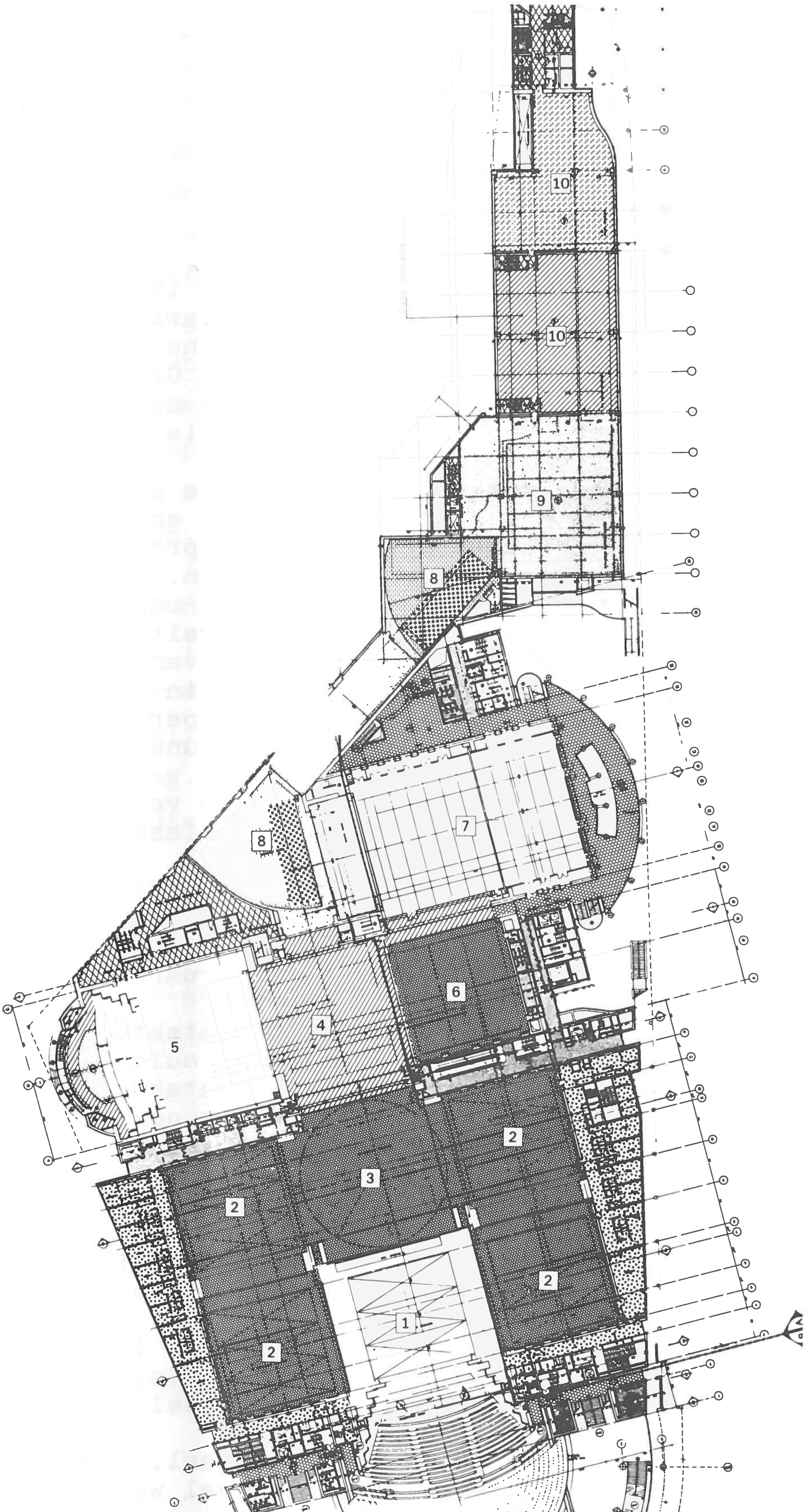

Gesamtgrundriß Bühnenebene

1 Hauptbühne
2 Nebenbühnen
3 Hinterbühne mit Rangier-Drehscheibe
4 Rangier- und Vorbereitungsraum
5 Probebühne
6 Nebenbühne Mehrzweck-Saal
7 Mehrzweck-Saal
8 Bühnenwagen Schwenkeinrichtung
9 Montageraum
10 Werkstätten

Ruimtelijke indeling

De grootte en de vorm van het te bebouwen grondstuk lieten toe dat alle essentiële grootruimten : hoofdscène, 5 zijtonelen, repetitielokaal, polyvalente zaal, montagezaal en het decor-atelier, allen op niveau + 0 konden ondergebracht worden. De andere magazijnen voor opgebouwde decors bevinden zich allen op niveau - 22 m.

Toneelwagensysteem

Als transportmiddel werd gekozen voor een systeem van toneel-wagens, lopend in sporen in de toneelvloer en met ingebouwde hydraulische aandrijving. Alhoewel de aandrijving kan geprogram-meerd worden, gebeurd de sturing uit veiligheidsgronden aan de wagen zelf.
Elke wageneenheid is 6,5 x 6,5 m. groot en 40 of 67 cm hoog. De vloer van de 67 cm hoge wagens kan schuingesteld worden. Elke eenheid heeft vier uitneembare vallen van 2 m. x 1 m. voor scenisch gebruik. Drie samengekoppelde eenheden maken samen een wagengrootte uit van 19,5 m x 6,5 m. Voor deze wagengrootte zijn alle transportwegen berekend.

Transportwegen (Tekening A)

De wagens worden in de montagehal (9) van het decoratelier (10) mogelijk speelklaar gebouwd en worden dan, door twee man begeleid naar de plaats gestuurd waar zij ingezet kunnen worden. De wagens lopen reeds van in het atelier in sporen. Voor de richtingsverandering in de af te leggen weg zijn zwenksegmenten(8) ingebouwd.
Op het achtertoneel van de grote zaal is een rangeerdraaischijf(3) gebouwd met de doormeter van 27,60 m., die een kompleet toneel-beeld gebouwd op drie wagens (19,5 x 19,5 m) kan opnemen.
Vanaf de rangeerdraaischijven kunnen de wagens naar de zijtonelen (2) worden gedirigeerd. Het is dus ook mogelijk om een volledig toneelbeeld van de repetitiezaal (5) naar de hoofdscène (1) te transporteren en omgekeerd.
Door de ingebouwde hefpodia in het hoofdtoneel (1)kan een volledig toneelbeeld op een wagen van 19,5 x 19,5 m. vertikaal getransporteerd worden naar niveau - 22 m. Op dit niveau - 22 m vindt men dezelfde ruimtelijke verdeling als op niveau + 0 , inclusief een rangeerdraaischijf.
Een verdere mogelijkheid tot vertikaal transport bevindt zich achter de polyvalente zaal (7). Een wagen van 6,5 m x 19,5 m kan daar naar niveau - 22 gebracht worden.

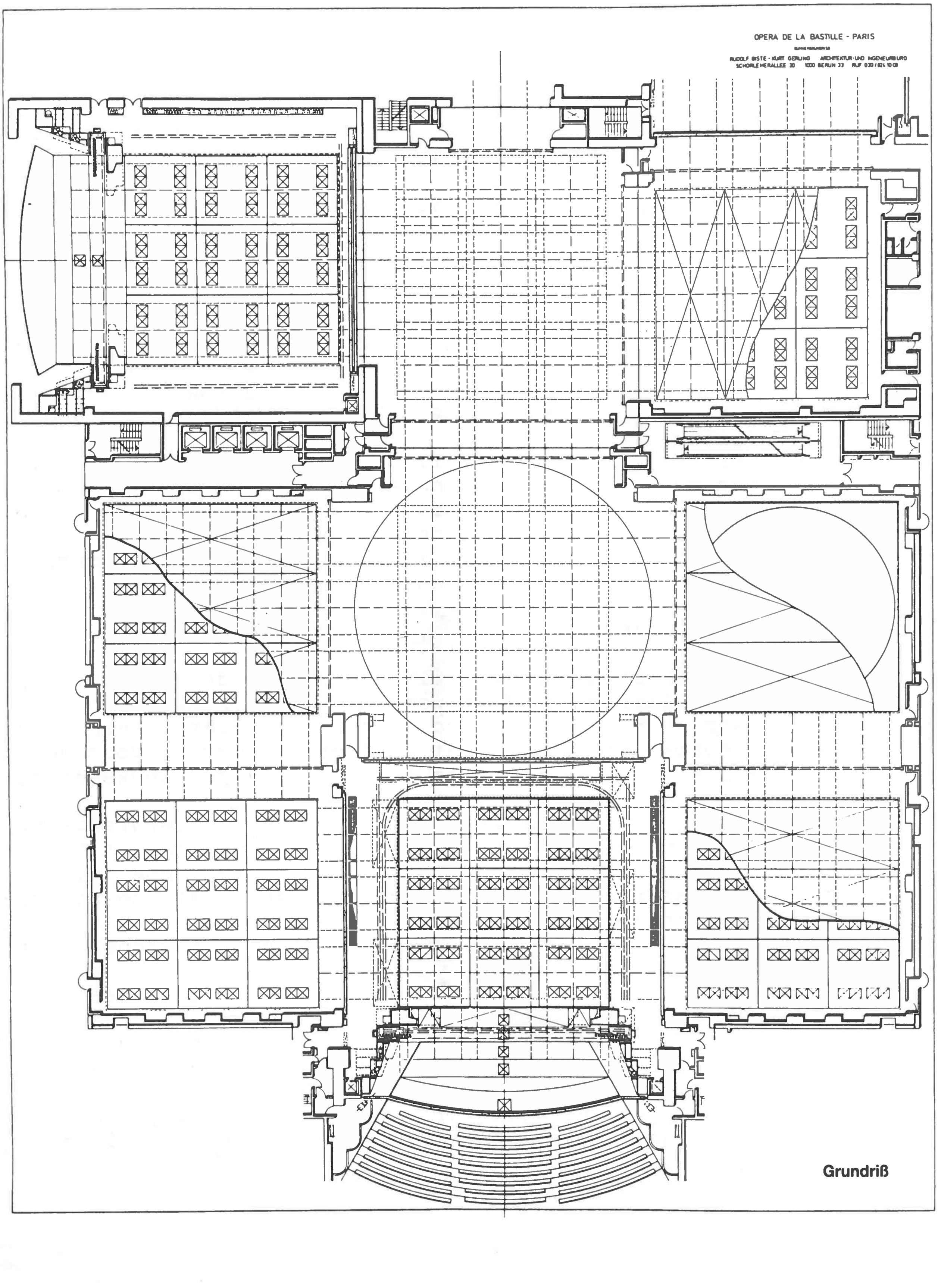
OPERA DE LA BASTILLE - PARIS
RUDOLF BISTE · KURT GERLING ARCHITEKTUR- UND INGENIEURBÜRO

Grundriß

Hefpodia (tekening B)

De hefpodia-installatie van het toneel heeft drie funkties te vervullen.

1 - Het transport van decors, zoals hierboven beschreven.
2 - De topografische vormgeving van de toneelvloer.
3 - De mogelijkheid tot entrées vanuit het ondertoneel.

Er werd gekozen voor een systeem bestaande uit drie primaire podia van elk 6,5 x 6,5 m. en daarmee zitten we weer op de afmetingen van de wageneenheden.
De afstand tussen de beide vloeren bedraagt 3.30 m. en de hefhoogte is 4 m. In de bovenste vloer van elk secundair podium zijn vier entréemogelijkheden voorzien van elk 2 m x 1 m. De onderste vloer is bereikbaar vanaf het vaste ondertoneel.

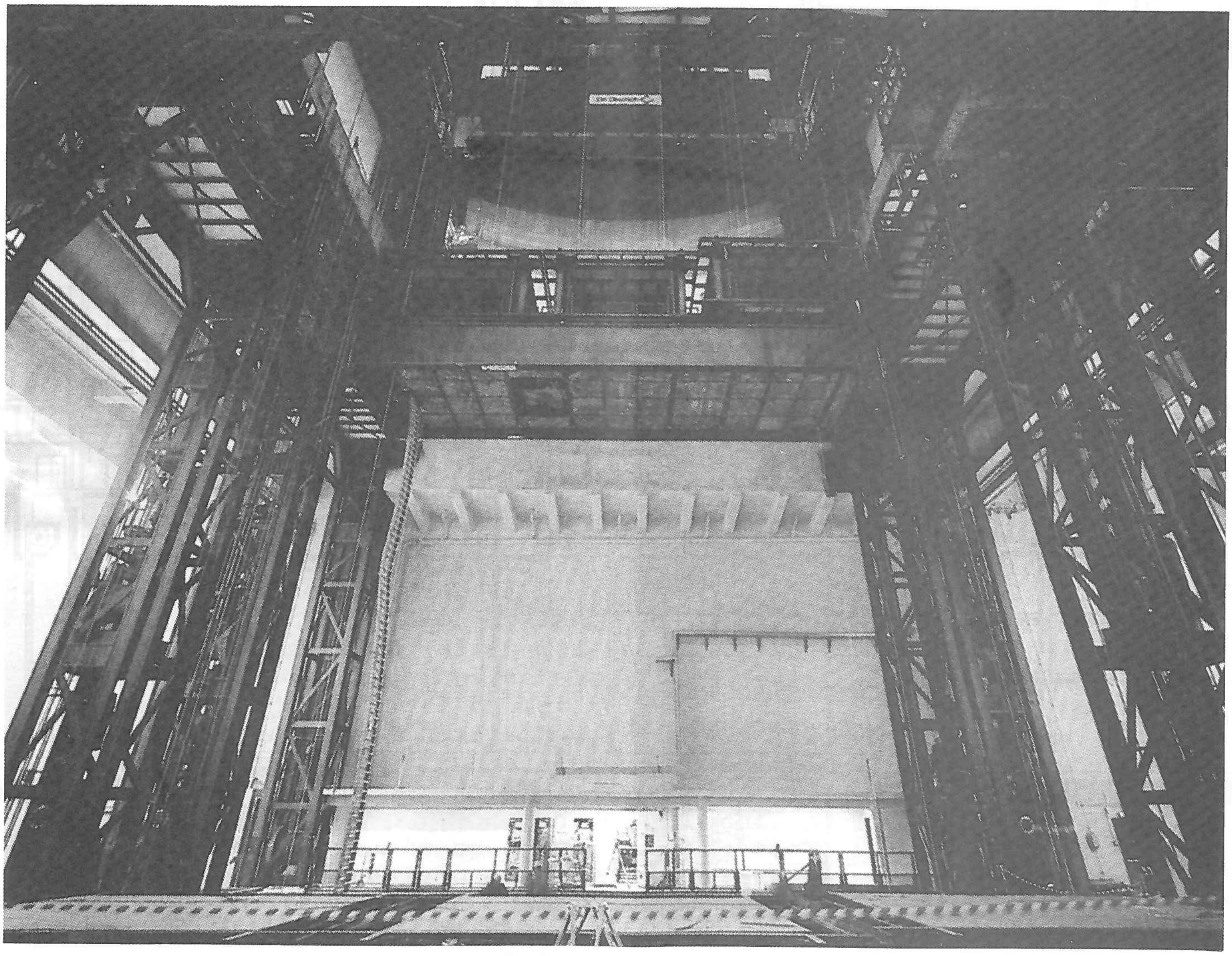

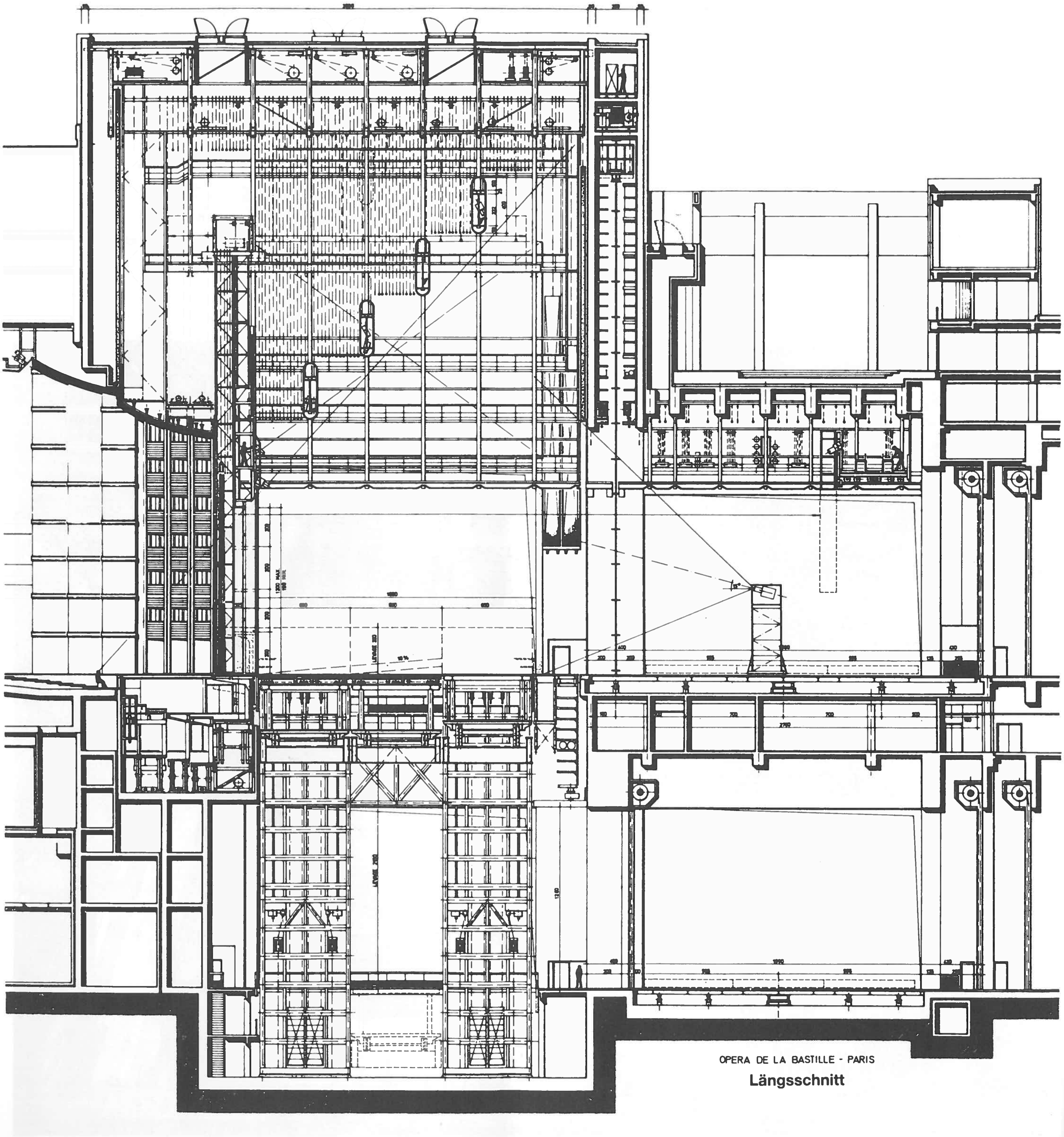

OPERA DE LA BASTILLE - PARIS

Längsschnitt

Tapijten-en grondzeilenmagazijn (tekening C)

Achter de hefpodiainstallatie, vóór het achtertoneel, bevindt zich een lift die boven het toneel uitstijgt. Op 9 schabben kunnen opgerolde tapijten en grondzeilen gestockeerd worden.

Variabele vóórtoneelzone (tekening B en C)

De volledige voortoneelzone is, zowel in de breedte als in de diepte variabel ingericht.
Het brandscherm bevindt zich van de zaal uit gericht, vóór de orkestbak. Daardoor is het mogelijk de hele vóórtoneelzone in het spel te betrekken, dit zowel scenografisch als speeltechnisch, zonder dat de veiligheidstechnische aspekten in het gedrang komen.
De orkestbak is uitgerust met vier Doppelstockpodia, in de bovenste vloer van het voorste podium is bovendien nog een extra hefpodium ingebouwd voor de dirigentenlessenaar.
Alle podia worden hydraulisch aangedreven.
De orkestbak kan in elke gewenste grootte en variabele hoogte gebouwd worden, met een maximum oppervlakte van 175 m2.
De zijwanden van het voortoneel zijn gebouwd als belichtingstorens met een akoestisch profiel.
Aan elke kant bevinden zich 2 torens die zijdelings verrijdbaar zijn, zodat zij aan elke toneelopening kunnen aangepast worden.

Het portaal (tekening B en C)

Het volledige portaal met portaalbrug, portaaltorens, stuurlessenaars van de mechanische inrichting, toegangsladders, vóórdoek en 4 trekken vormt één geheel en kan als een rolbrug in de lengte-as van het toneel verplaatst worden.
Vanuit de normale positie "grote opera", kan er 3,25 m naar vóór en 19,50 m naar achter gereden worden. De normale portaalopening bedraagd 16 m. breedte en 12 m. hoogte. De breedte kan variëren van 12 m tot 19,50 m. De hoogte kan verkleind worden tot 6 m.

De toneeltoren (tekening C)

Het rollenrooster ligt op 38,40 m. hoogte en strekt zich uit tot boven het voortoneel.
In totaal zijn er 59 trekken, 4 zijtrekken en 2 rondhorizontrekken ingebouwd, allen met een draagkracht van 10 kN, dubbel gescheerd tegengewicht en elektrische aandrijving.
Verder zijn er 22 rijen met telkens 5 of 6 punttrekken die zijdelings verstelbaar zijn, in totaal 112 punten, zonder tegengewicht, elektrisch aangedreven en met een draagkracht van 2 kN.
5 zware punttrekken met een draagkracht van 10 kN kunnen op gelijk welke plaats op de rooster ingezet worden.
Voor de voortoneelzone zijn 16 punttrekken met een draagkracht van 2 kN voorzien met één centrale elektrische aandrijving.
Voor de belichting zijn 4 driedelige lichtbruggen gebouwd die uitgerust zijn met op afstand bestuurde schijnwerpers. elk deel van een lichtbrug kan afzonderlijk, elektrisch gehaald of gezakt worden.

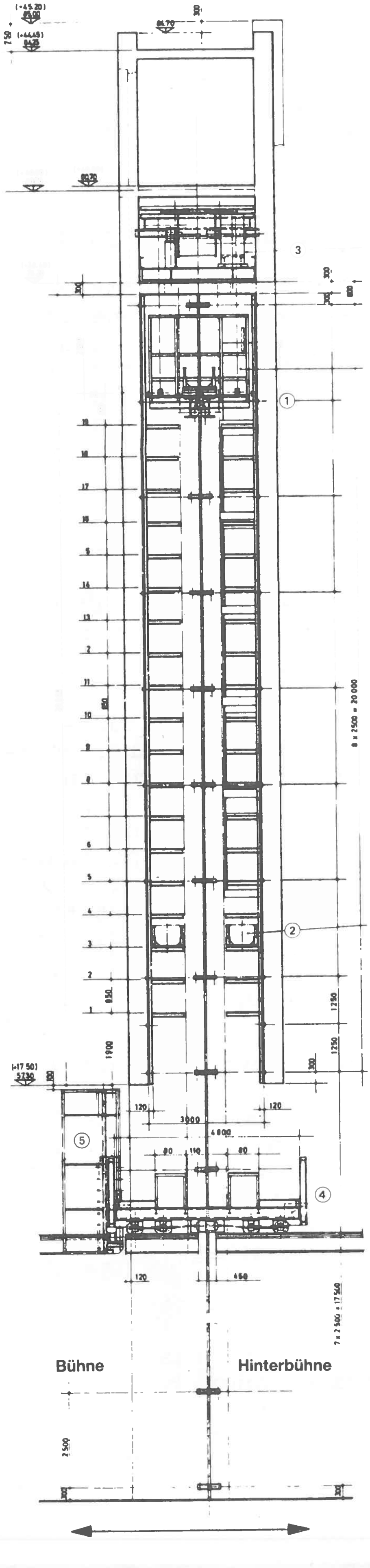

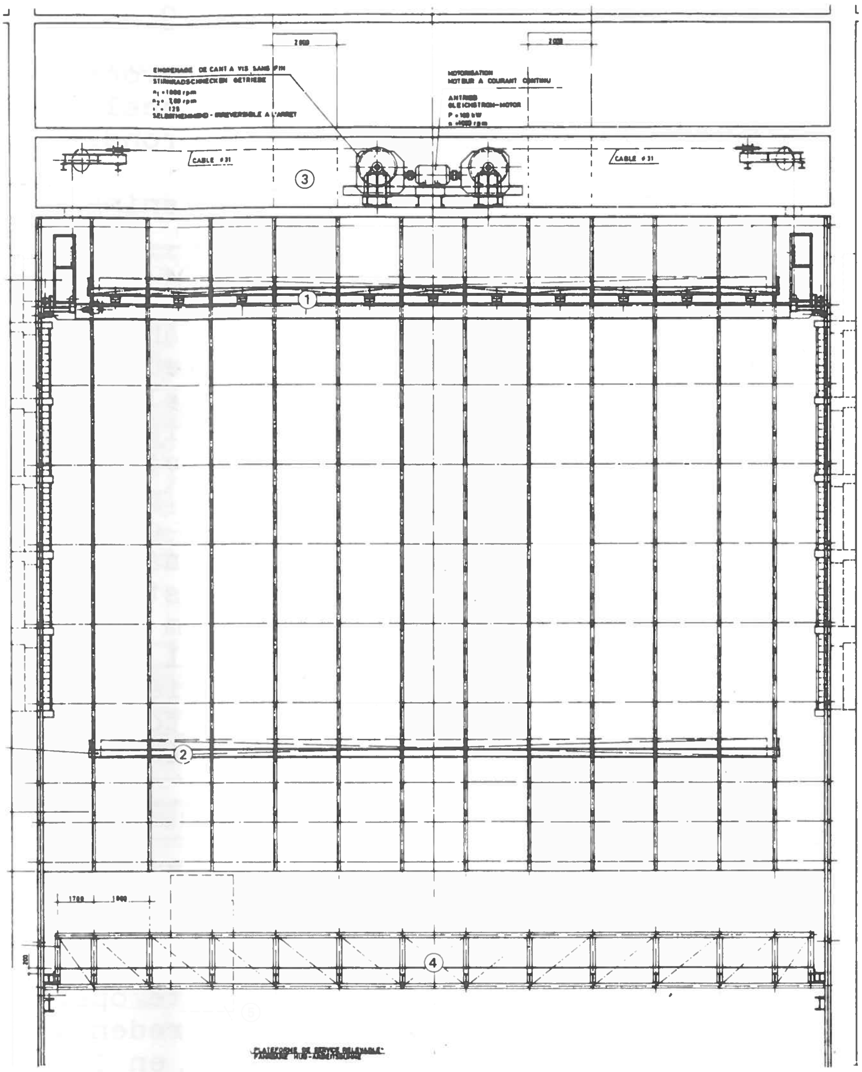

Quer- und Längsschnitt des Prospektlagers
(Querschnitt vergrößert)

1 Prospektaufzug
2 Prospektlager-Container
3 Maschinenraum
4 Prospektwagen
5 Fahrbare Hub-Arbeitsbühne

Links en rechts in de toneeltoren bevinden zich 5 werk- en belichtingsbruggen, tegen de achterwand van de toren zijn 3 verbindingsbruggen aangebracht.
Bovendien zijn onder de eerste brug op een hoogte van + 14.40 m links en rechts driedelige lichtbruggen aangebracht.
De machinekamer van de hele bovenmachinerie bevindt zich in een begaanbare ruimte boven de rollenrooster.
Deze ruimte is ten overstaan van de toneelruimte akoestisch afgeschermd.
Naast de akoestische isolatie is deze opstelling vooral belangrijk voor een optimaal onderhoud en daardoor grote bedrijfszekerheid van de machinerie.

Opslagen en manipuleren van achterdoeken

Uitgaande van de eis die aan de bedrijfsorganisatie gesteld werd: 450, dagelijks wisselende voorstellingen per jaar, was de opgave een uitkomst te zoeken voor een probleem dat alle theaterpraktici kennen, namelijk, het klaarmaken van de kap: inhangen van doeken en friezen enz. tegelijk te laten verlopen met de opbouw van het decor.
Dit tot nu toe niet opgeloste probleem is in alle theaters verantwoordelijk voor veel tijdsverlies.
In Parijs werd de volgende oplossing bedacht en gerealiseerd.
Tegen de achterwand van de toneeltoren is het doekenmagazijn aangebracht. Het heeft 2 x 20 schabben die als container in kuipvorm zijn gebouwd (tekening D). Elke kuip is 22,20 m lang, 0,50 m breed en 0,50 m diep. Tussen deze schabben kan een lift bewegen, die uitgerust is met een kabine om personeel te vervoeren en een elektromechanische behandeling voor het laden en lossen van de kuipen.
De lift met de geladen kuip zakt tot op niveau + 14,50 m, op de hoogte van de eerste werkbrug, waar een rolbrug is aangebracht met een lengte van 24,30 m en een breedte van 5 m; deze biedt plaats aan twee containerkuipen en het nodige personeel.
De rolbrug kan van de achterwand van het achtertoneel tot aan de voorste portaalstelling gereden worden.
Van op de rolbrug worden alle doeken en friezen op de gekende manier aan de trekken vastgehecht, zodoende de hele toneelruimte voor de opbouw van het decor vrijlatend.

Het achtertoneel

Het achtertoneel heeft een vrije hoogte van 18,50 m. Op niveau + 14,50 m is links en rechts een werkbrug aangebracht; van hieruit kan de hierboven beschreven rolbrug bereikt worden.
Het achtertoneel is verder uitgerust met 14 elektromotorisch individueel aangedreven trekken en 14 punttrekken met centrale aandrijving.

De repetitieruimte

De repetitieruimte heeft dezelfde afmetingen en dezelfde technische uitrusting als het hoofdtoneel. Dezelfde hefpodia, dezelfde orkestpodia, hetzelfde verplaatsbare portaal en een identieke uitrusting van de kap. Deze heeft echter slechts een hoogte van 19,40 m. en de hele installatie is ten overstaan

van het hoofdtoneel, vereenvoudigd uitgevoerd.
Vermits alle transportwegen op éénzelfde niveau liggen, laat het vroeger beschreven toneelwagensysteem toe, dat een kompleet opgebouwd decor in korte tijd van het hoofdtoneel naar de repetitieruimte en omgekeerd kan verplaatst worden.

Salle Modulable

De polyvalente zaal - Salle Modulable - bevindt zich op het ogenblik nog in de opbouwfase.
De technische uitrusting wordt nog bestudeerd.
De opdrachtgever heeft de ontwerpers aangezet om wijzigingen in de planning uit te voeren.
Als de definitieve oplossing gerealiseerd is zullen wij hierover berichten.

uit: Bühnentechnische Rundschau , OKT'89
vertaling D. Darden

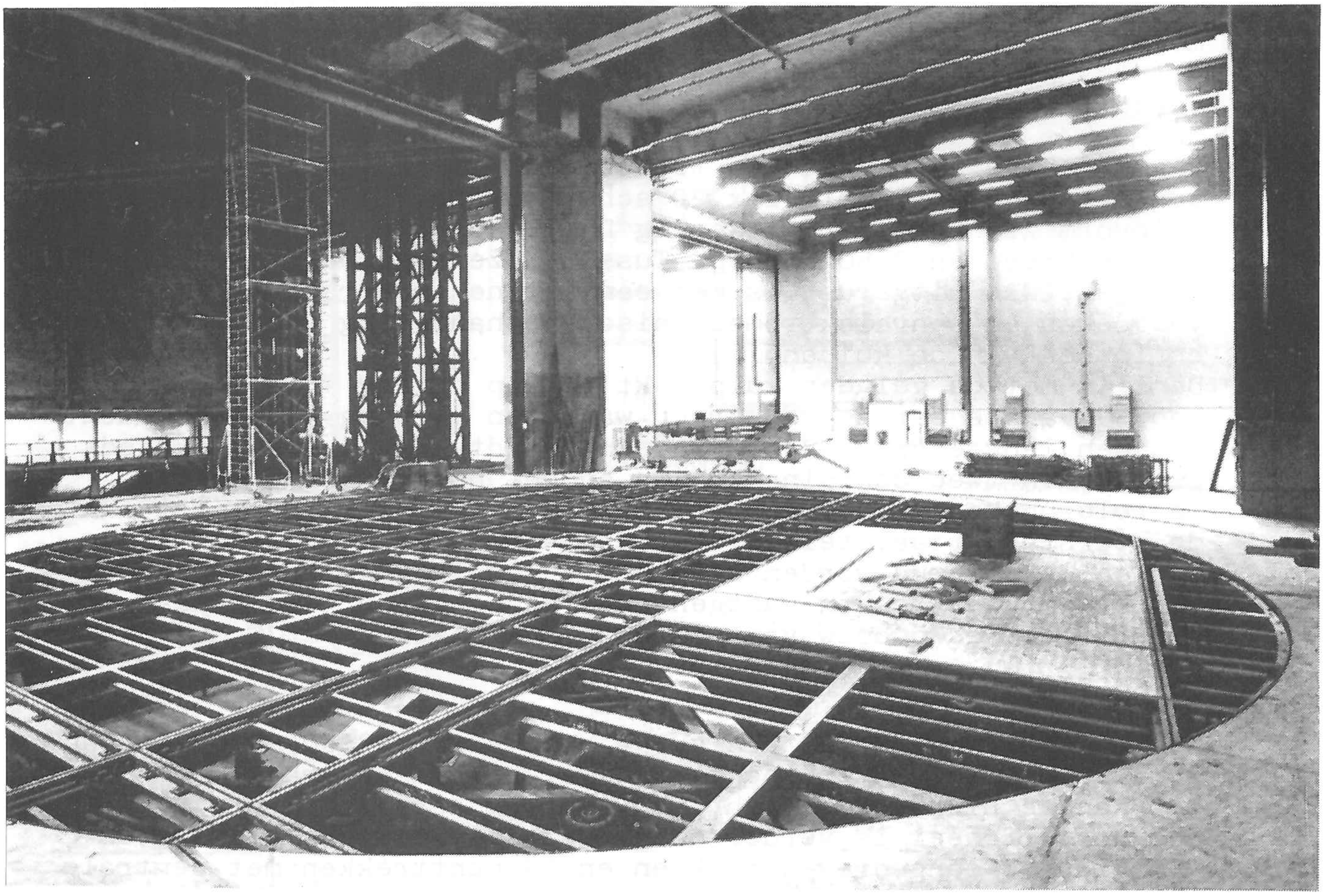

Draaischijf

Foto: uit pas verschenen boek
"L'OPERA DE LA BASTILLE"
GENESE ET REALISATION
GERARD CHARLET
ED.1989 - ISBN 2-86653-063-2

ALS HET DRUPPELT BIJ "DE TIJD" REGENT HET IN TIELT.

Voor de produktie "CONGO" van DE TIJD stonden de techniekers voor een probleem waar wij allemaal al eens mee te maken hebben gehad: regen op scène.
Meer specifiek werd hier gevraagd dat, omwille van de sfeer het hier en daar, gecontroleerd, zou druppelen.
Het zeer sfeervolle dekor van Jan Versweyfeld kreeg door dit effectje een zeer efficiente ondersteuning.
De vraag stelt zich echter, hoe laat men het gecontroleerd druppelen, druppel voor druppel. De technische ploeg van De Tijd boog zich over het probleem en kwam algauw terecht in de hospitaalsector. Immers, wat zit op een baxter anders dan een druppelteller.
Stelde zich echter nog een essentiële vraag; als die dingen op verschillende plaatsen boven het dekor dienen te worden aangebracht, hoe brengt men ze in werking, en hoe laat men de werking ophouden en dit vanop afstand, gezien de vliegende theatertechnicus nog niet is geboren.
Een oplossing werd gevonden door het aanwenden van een elektrisch kraantje, dat kon worden bestuurd door het licht-orgel, en als dusdanig ook mee kon worden geprogrammeerd zoals het licht. Men konstrueerde kleine kistjes (voorzien van een projectorklem), daarin een watercontainer via een hevelsysteem verbonden met de kraan en uitmondend in een slangetje waarop een baxter-regelsysteem. En klaar was Kees.
Alleen nog de vraag, wie van het publiek ziet zo'n druppeltje in een sfeervolle belichting ? De ploeg onder leiding van Guy van den Bril bouwde dan maar meteen een klein halogeen-lampje in dat zich precies boven de druppel bevond en gelijk met de druppel werd gestuurd. Resultaat - mooie sfeervolle gecontroleerde druppels, eenvoudig te installeren en wars van de ingewikkelde waterleidingsystemen en wateraansluitingen op of meestal veraf van de scène.
Zij gebruikten een kraantje van Univer type U2 10VA 100% U220/50-60 HZ, gekocht bij Pneuvano - Turnhoutsebaan 106 - 2110 in Wijnegem en een Philips-armatuur met ingebouwde transfo en een halogeentje van 6V 15 Watt 4°.

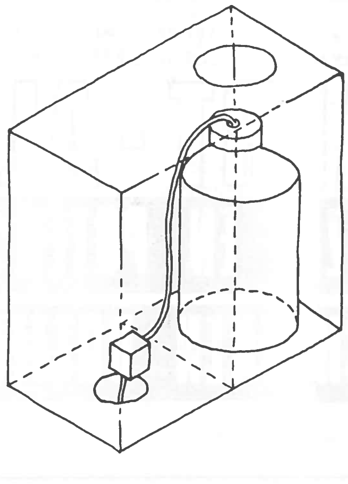

In Tielt stond de herneming van " DE THEATERMAKER" voor de deur, en U kan het al raden, op het einde van de voorstelling begint het op verschillende plaatsen door te regenen door het katoenen zolderingetje.
Bij het eerste opzet van de productie hadden wij een systeem aangewend dat twee jaar voordien was ontwikkeld voor de voorstelling van "DE GOEDE MENS VAN SEZUAN".
Een PVC pijp van 1 ½' op regelmatige plaatsen geperforeerd en in de perforaties voorzien van regelbare sproeidoppen zoals gebruikt in de bloemen-en plantenkwekerij. Dit systeem had het voordeel dat de regelbaarheid van de sproeidoppen een regelbaarheid van het regeneffect toeliet, en dat bovendien, gezien de neveldoppen naar boven waren gericht, zodra de toevoer werd afgezet ook geen na-drup kon optreden.

Het enige kleine probleem dat we nooit terdege hebben kunnen verhelpen is dat de buis zich eerst volledig moest vullen eer voldoende druk aanwezig was om de neveldoppen te laten functioneren, en dat daardoor de regen, zij het slechts een fractie van een seconde, later inzette aan de ene kant van de pijp dan aan de andere kant. Achteraf beschouwd zou dit euvel kunnen worden verholpen door de toevoer konstant open te houden en voor elke sproeidop een elektrische kraan tussen te schakelen, die men dan tegelijk zou kunnen openen en sluiten.
Dit was een eerste gedachte die wij overhielden aan het druppelsysteem van de collega's van De Tijd. Een volgende was: gezien het toch maar op drie specifieke plaatsen moest doorregenen, waarom niet eenzelfde principe gaan toepassen.
Dirk Verougstraete, licht-en klankman bij Malpertuis, en verwoed coladrinker, recycleerde zijn lege colaflessen door ze in te bouwen in een kleine variante op voornoemd druppelsysteem. Hij monteerde de flessen onderste boven, voorzag de mond van een aanpassingetje met courant waterleidingsmateriaal, zodanig dat die kon aansluiten op een elektrische kraan en liet de kraan uitmonden in een sproeidop van ons vroegere regensysteem.
Meteen waren wij van het probleem verlost van de wateraanvoer op scène en konden wij het lustig laten gutsen over onze vrienden akteurs.
Waaruit nogmaals mag blijken dat " samen sterk " geen ijdele slogan is.

UNIFORMEN KOSTUMIER

J. WILLAERT-ALGOET

BRANDVRIJE FRIEZEN EN POTEN

KOSTUMERING SCHOENEN BOTTEN HOEDEN

Oude Kalsijde 2 - 8748 Desselgem Tel (056) 71 28 40

Mocht U binnen of buiten Uw gezelschap geconfronteerd geweest zijn met dergelijke of aanverwante problemen...Mocht U eigen oplossingen hebben gevonden voor soms al te dure theatereffecten...stuur ons dan Uw ideeën door, liefst met een verduidelijkend schetsje.

Wij denken erover na, en hopen ook op onze volgende Teatertechnische Dagen aan U, en Uw colega's, een aantal van deze inzendingen te kunnen voorstellen, met daaraan een soort wedstrijd verbonden voor het beste idee, waarbij U als bezoeker mee zal helpen bepalen wie de winnaar is.
Het spreekt vanzelf dat we intussen de inzendingen zullen publiceren in ons BASTT-magazine, zodat U niet hoeft te wachten op de Teatertechnische Dagen, om er al kennis mee te maken en ze in gebruik te nemen.
Wij wachten op Uw inzendingen,en denk eraan, de meest eenvoudige kleine vindingen of ideeën zijn dikwijls de meest interessante; denk niet, het is maar iets onbelangrijks of niet belangrijk genoeg.
In ons midden is elke communicatie van ervaring ten zeerste welkom, en komt uiteindelijk iedereen ten goede.

Kruip maar vlug in de pen !

Jacques BERWOUTS

tesa band

geplastifieerde linnen kleefband. 10 kleuren. Weerbestendig. Zeer sterk. Extreem klevend. Beschrijfbaar. Om af te boorden, te versterken, te koderen, te dekodereren

tesa fix

Dubbelzijdige kleefband. Om tapijt vast te leggen. Fixatie van diverse voorwerpen. Montages.

tesa flex

PVC-tape. 10 kleuren. Voor electrische isolatie, kabelversterking, kabelbundeling.

tesa krepp

Papier afplaktape bij schilderwerken

Meer dan 650 kleefbanden voor de industrie en devakman. Meer dan 50 jaren ervaring in de kleeftechniek

BDF●●●●

SA Beiersdorf NV
Industrielaan 30
B-1070 Brussel

Tel. 02/ 526 52 11
Fax 02/ 526 52 19
Telex 62 135 bdfb

LICHTLESSENAAR S20

TECHNISCHE TRADITIE VOOR THEATER, TV, SHOWBUSINESS EN COMPUTERTECHNIEK

gebruikt in volmaakte harmonie om de S20 zijn operationeel vermogen en zijn verbluffend gebruiksgemak te bezorgen.

Overal waar de creatieve verbeeldingskracht van de apparatuur een maximum aan vermogen en perfectionering kan eisen en waar tot de opkomst van de S20, de grenzen enkel van financiële aard waren: repertoire-theater of reizend theater, ballet, TV en video-studio's, shows, variété, clubs en discotheken.

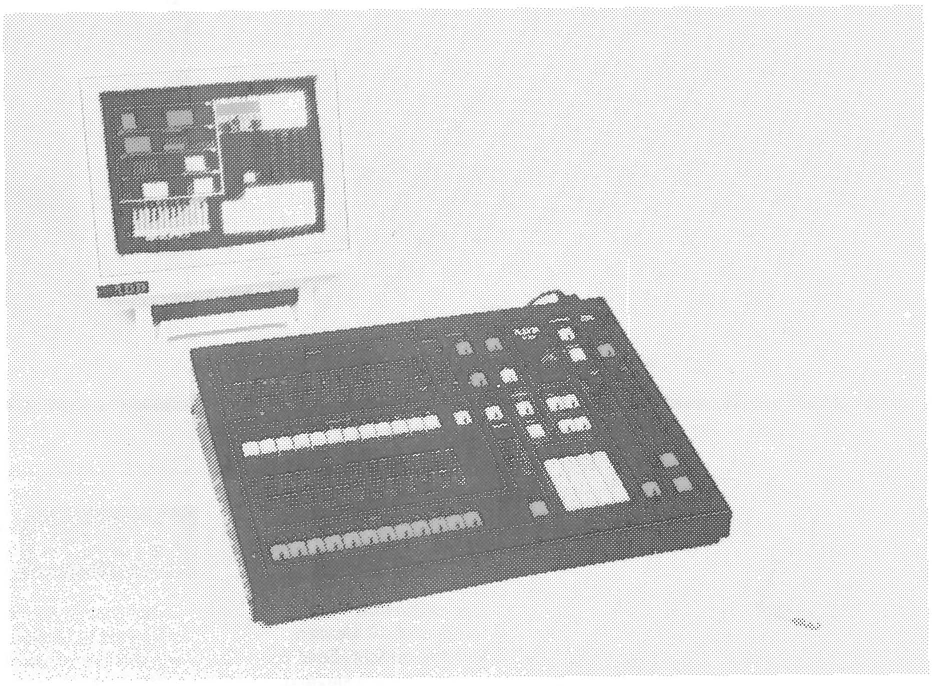

Het kleurscherm geeft op 5 verschillende funktiebladzijden alles wat nodig is voor de controle van het systeem.

• VERMOGEN

- Tot 120 kringen
- 250 lichtstand-geheugens
- 12 geheugens voor kringgroepenvorming, meer bepaald voor kleurbalansen
- 1 tijdsgestuurde lineaire transfert, manueel of automatisch met onafhankelijke tijd voor het stijgen, het dalen of het wachten van de lichtstand.
- Automatische rangschikking van de geheugennummers.
- 12 registers met manuele of automatische tijdssturing (elk register kan een lichtstand of een "chaser" ontvangen)
- 25 programmeerbare "chasers" met 25 stappen en bruuske, progressieve of muziekritme-afhankelijke overgang.
- Met de randapparatuur kan op papier worden geprint of kan de inhoud van de geheugens op mini-cassette worden opgeslagen (in optie).
- Mogelijkheid om lichtstanden op de scène of blind te creëren.
- Memorisatie van de stijg-, daal- en wachttijden bij het stijgen en het dalen.
- Memorisatie per chaser - stap.
- Memorisatie van de groeperingen.
- Mogelijkheid van individuele "flashing" of flashing per lichtstand.
- Tijdsgestuurde sequentieel automatische transfert.
- Afstandsbediening van de transfert mogelijk door de regisseur of de acteur, door magneetbandimpulsion of een eventuele andere mogelijkheid.

ALLE BELANGRIJKE FUNCTIES KUNNEN WORDEN UITGEVOERD VIA DE LESSENAAR, MET BOVENDIEN MEER GEBRUIKSGEMAK, SOEPELHEID EN SNELHEID DOOR HET GEBRUIK VAN EEN "MUIS".

N.V. ADB S.A.
Leuvensesteenweg 585
B-1930 Zaventem
Belgium
Tel.: +32/2/722.17 11
Tx 22154

ADB-Sofair s.a.
47, rue de la Vanne
F-92120 Montrouge
France
Tel.: +33/1/42.53.14.33
Tx 206428

ADB-Sofair
218, Grande Rue de la Guillotière
F-69007 Lyon
France
Tel.: +33/78/58.46.50
Tx 900264

ADB GmbH
Dieselstrasse 4
D-6052 Mühlheim am Main
Deutschland
Tel.: +49/6108/66204-05
Tx 4189103

lighting systems ADB

...UIT DE THEATERPERIODIEKEN

De bedoeling is hier een overzicht te geven van de artikels verschenen in de verschillende buitenlandse tijdschriften waarover wij kunnen beschikken.
Veel meer dan een korte inhoud kan dit echter niet worden gezien dit te onoverzichtelijk zou worden en ons blad zou opblazen tot een boek. Verder zijn we hier beperkt door auteursrecht. Mocht U echter meer willen weten over een der artikels uit een der geciteerde tijdschriften, dan kan U steeds terecht op het secretariaat, waar men U meer inlichtingen kan bezorgen over één of ander artikel of tijdschrift.

AS : n° 43 - sept/oct/nov'89

Teaterarchitektuur	: La Halle aux Grains - Blois historiek en projektuitvoering van de hallen
Festivals - Tent.	: Image du futur Montreal '89 een verslag over een tentoonstelling in teken v.d. "Revolutie".
Muziek	: Un instrument de musique contemporain; Le cristal Baschet een onderhoud met zijn "instrument-bespeler"
Scenografie	: Théatre de Mathieu - omtrent poppentteater : Jean-Paul Chambas - een portret v.e. schilder-scenograaf : L'atelier volant: Valère Novira - een spektakel van Avignon '89
Techniek	: Eclairage de scènes : La variation de vitesse des moteurs électriques de l'industrie au théatre (2º partie) : Tour Eiffel 1989 - La communication dans un évènement : Le couple variable, nouvel outie de prise de son stéréophonique (5º partie) : Clic clac Kodak : Dossier: Acoustique
AS belgium	: Techniek: een artikel over belichting van Patrice Payen

TWIN DESIGN

DEKORBOUW

Hoogkamerstraat, 80 A
2690 Temse
Tel. 03-771.59.69
Fax. 03-771.58.07

...UIT DE THEATERPERIODIEKEN

<u>CUE INTERNATIONAL</u> - NOVEMBER DECEMBER 1989 - Nummer 62

5 River Park Estate Berkhamsted Herts HP4 1 HL England (0442) 876661 - Fax (0442)872279 - £13 per jaar - verschijnt tweemaandelijks.

SCENOGRAFIE: SAIGON REVISITED door Michael Romain.
Het artikel behandelt uitgebreid het werk van John Napier, de scenograaf van "Miss Saigon", geschreven door Alain Boublil en Claude Michael Schönberg, die ook"Les Misérables" creëerden.
In dit verband wordt ook melding gemaakt van twee nieuwe kleurenwisselaars die speciaal voor deze produktie werden ontwikkeld:
- Een wisselaar voor lichtgordijnen van 1,80 m breed met een gamma van 11 kleuren die in minder dan 1.5 sec. kunnen worden gewisseld.
- Een wisselaar voor volgspot Reiche & Vogel met een gamma van 7 kleuren.

BELICHTING: REVOLUTIONARY LIGHTING - Pierre Colomer lights the French stage - door Ellen Lampert.
Pierre Colomer, vast belichter van Magui Marin, praat hierin zeer uitgebreid over zijn openluchtbelichting van "Eh Qu'est Ce Que Ca M'Fait à Moi" in Avignon. Vermelding van het aantal en soort projectoren met lichtplan.

ZAKEN: MOVING LIGHTS - Charlie Patton on the evolution of PALS (Precision Automated Lighting System) door Bob Anderson.
Patton vertelt over zijn uitvinding en ontwikkeling van een aandrijfsysteem om projectoren automatisch te sturen, en hoe dat later werd gecommercialiseerd door Strand. Enkele interessante details verder over een nieuw soort projectielampen die hij ontwikkelde voor Philips.

BRITSE SCENOGRAFIE: BRITISH DESIGN BRITISH STAGES - The latest report from London/spring 89 door David Fingleton.
Een overzicht van wat te zien was en is op de Britse scènes dit seizoen, o.a. de monsterproductie van "Carmen" voor slechts 12.000 toeschouwers per voorstelling.

PERSPEKT

GASTHUISVEST 47, 2011 EV HAARLEM.
HOLLAND. 023-316312

THEATER TECHNISCH ADVIES EN SERVICE BURO

SCENOGRAFIE: DESIGNING FOR THE 90S - Scenographers Malina and Dusek at work in today's Czechoslovakia door Jarka M. Burian.
Handelt over de non-conformistische werkwijze van bovengenoemde scenografen in de context van de oostblokrepressie.

TENTOONSTELLINGSVERSLAG: PLASA 89 door David I. Taylor en Ellen Lampert.The Professional Lighting and Sound Association Trade Show wordt hierin besproken.

NIEUWS:

- FRANCE/PRODUCTION FREAKS ON STAGE.
  Over de scenische versie van de film van Tod Browning.
- AUSTRALIA/OISTAT CONFERENCE.
  Over de vergadering van de OISTAT in Sidney.
  Onderwerp: Stage as Space.
- UK/ARCHITECTURE DARLINGTON CIVIC THEATRE CLOSES FOR EXPANSION
- INTERNATIONAL BRIEFS INSTALLATIONS
  Lighting Technology Group heeft in België een nieuwe discotheek MD's voorzien van een complexe licht en klankinstallatie.
- EUROEAN OPERA ASSOCIATION BORN.
  Een overkoepelende Europese vereniging die zich wil buigen over een technische standarisatie en opleiding van artistiek en technisch personeel op Europees vlak in het kader van 1992.
- YUGOSLAVIA/PRODUCTION HEAVENLY PERFORMANCE.
  Over de produktie van regisseur/decorontwerper Ping Chong "Angels of Swedenborg".
- AUSTRALIA SEMINAR/ISSUES IN DESIGN
  Over : Het ontwerpen van gebruiksvriendelijke theateraccommodaties.
  : Het ontwerpersteam, hoe werkt dat samen ?
  : Kunstencentra en de gemeenschap : kosten en baten.
- PRODUCT NEWS.
  1. Northern Light : het nieuwe Working Light Control System 2000.
  2. Nexon Electronik : Twist controller om spots, stand en lichtintensiteit eenvoudig te programmeren.
  3. Carlsboro heeft een nieuwe zelf-voedende monitor, de PM65-100.
  4. A&B Theatre Services hebben een draagbare droogijsmachine ontwikkeld, verkozen als het beste product van het jaar op ABTT 89.
  5. Quatro een nieuwe microprocessor 4-kanaals 4-zone lichtstuurtafel.
  6. Harlequin introduceert een neiuwe cellulair gestructureerde bevloering.

NOTABLOC: CARMEN A LACROIX.
Over de kostuumontwerpen van Lacroix voor "Carmen" in de Arena in Nîmes.

...UIT DE THEATERPERIODIEKEN

Bühnentechnische Rundschau Nr 5, 1989

1 - Toneeltechniek in de Opera de la Bastille.
Na een korte historische inleiding word de toneeltechnische uitrusting van het grootste theater ter wereld beschreven.

2 - De St. Paulskerk in Frankfurt
Een verslag over de verbouwing, restauratie en onderhoud van dit historische gebouw.
De architekten dienen rekening te houden met de kulturele, historische en politieke ontwikkeling van dit symbool van de Duitse eenheid.

3 - Zijn artiesten lijfeigenen ?
Een medewerker van de Dienst voor Arbeidsinspectie behandeld een thema dat de technische leiding van het theater slechts matig aangaat, maar dat het grootste deel van de theatermedewerkers dagelijks ondervinden.

4 - Gasontladingslampen.
Gedetailleerde beschrijving van een reeks nieuwe gasontladingslampen voor theaters, studio's en discotheken.

5 - De weg naar een technisch perfect theater.
Dit artikel van de hand van Kranich, verscheeen in 1929 en voert noodgedwongen naar de huidige Parijse opera, die een weerspiegeling is van wat toen een utopie bleek.

6 - Een monster van een nieuw produkt : Echovelour.
Bestaande uit twee lagen : aan de voorzijde velour, aan de achterkant een geluidsdichte kunststoffolie.
Als resultaat van uitgevoerde metingen, zou normale toneelvelour 43 % van de geluidsgolven reflekteren, Echovelour daarentegen 82 %.

+ RENKUS HEINZ - AUDIO DESIGN - TELEX - CALREC - S.P.L. - HILL - REBIS -
RAUCH - AUDIO DEVELOPEMENT - AUDIO DIGITAL +
+ REBIS - PASO - S.P.L. - CALREC - RENKUS HEINZ - TELEX - AUDIO DESIGN +
+ AUDIO DEVELOPEMENT - SOUNDEC - AUDIO DIGITAL +

invoer, verdeling en installatie van
PROFESSIONEEL AUDIO MATERIAAL

onze referenties:

A.S.C.

MUNTSCHOUWBURG
SCHONE KUNSTEN
DE SINGEL
ANCIENNE BELGIQUE
... enz ... enz ...

A.S.C. - Birminghamstraat 271 - 1070 BRUSSEL
telex 63210 tel. 02/ 520 08 27 fax 02/ 522 70 64

...UIT DE THEATERPERIODIEKEN

PODIUM - Vakuitgave voor podiumtechniek en theatermanagement
jaargang 7 nummer 6, sept/okt 1989

Dit nummer besteedt aandacht aan de organisatie van de Westduitse musical Starlight Express waarvoor in Bochum speciaal een gigantische theaterhal werd gebouwd.
Verder een artikel over de verbouwingen aan de Meerpaal in Dronten die vorig jaar werden uitgevoerd.
De tweede Vakbeurs Theatertechniek die er op 9 en 10 oktober plaats vond werd uitvoerig in dit nummer belicht.
Tot slot een intervieuw met de initiatiefnemers van theaterpark "Het Land Van Ooit" uit Drunen, en met klankregisseur Emile Elsen die o.m. pleit voor meer begrip voor de plaats en het werk van de geluidstechnicus in het theater.

PODIUM - Vakuitgave voor podiumtechniek en theatermanagement
jaargang 7, nummer 7, november 1989

In dit nummer een verslag van de verjaardagsshow van de KLM, met een gedetailleerd overzicht van de klank en lichtinstallatie.
Jan van Velden doet verslag over het Festival van Paramaribo waar hij les heeft gegeven in theatertechniek en bespreekt de problemen waarmee een theater in een warm, vochtig klimaat te kampen heeft.
Een uitgebreid artikel schenkt aandacht aan de geluidsinstallatie van het Amsterdams Muziektheater.
Verder aandacht voor het management van de Hoofdstad Operette.
Tot slot nog intervieuws met Slawomir Zerdzicki, operaregisseur; Uri Rapaport, technicus Stadsschouwburg Utrecht; en C. Landsaat § R. Zonnevylle, decor en kostuumontwerpers; en een inleiding tot het mimefestival " Overal in Noord en Oost".

Falco
THEATERTECHNIEK

Kastanjeboomstraat 17
8000 Brugge
Tel. 050/33 82 60

verkoop - verhuur - advies - eigen en snelle hersteldienst

THEATERWERKSTÄTTEN HAMMANN GMBH NU OOK IN BELGIË

ALGEMENE VERTEGENWOORDIGING BELGIE

Dré DARDEN
Campinaweg 10
2128 ST. JOB IN 'T GOOR
Tel: 03 - 663.29.38

Vanaf 1 juni 1988 zal de in theatertechniek gespecialiseerde firma "Theaterwerkstätten Hammann GMBH" uit Düsseldorf, ook in België vertegenwoordigd zijn.
De firma vierde vorig jaar haar Eeuwfeest-jubileum.
Door Wilhelm Hammann in 1887 opgericht als schilderatelier voor toneeldecors, werden reeds in 1889 een schrijnwerkerij en een smederij in bedrijf genomen, zodat de vraag van talrijke klanten naar vooruitstrevende toneeltechniek, kon beantwoord worden.
Sindsdien is Hammann nooit achterop geraakt. Integendeel zelfs. Hammann bevond zich, wat theatertechniek betreft, dikwijls in de voorhoede.
Door talrijke publikaties en oktrooien werd de evolutie gestimuleerd.
Dank zij de dagelijkse inzet voor kwaliteit en betrouwbaarheid, stelt Hammann zich vandaag voor als een modern goed geleid bedrijf met een groot prestatievermogen.
Aangezien de belgische markt, wat de afstand betreft, praktisch voor de deur ligt, lijkt de beslissing om ons in België sterker te willen profileren, logisch.

ONS LEVERINGSPROGRAMMA :

PORTAALBRUGGEN
PORTAALTORENS
WERKROOSTERS
WERKBRUGGEN
BRANDWERENDE DOEKEN
RAIL SYSTEMEN
VOORDOEKEN
ALLE SOORTEN TREKKEN
VLIEGSYSTEMEN
GELUIDSREFLEKTOREN
TONEELDOEKEN
TONEELVLOEREN
TONEELWAGENS
OPLEGBARE DRAAISCHIJVEN
VERPLAATSBARE PERSONENLIFTEN
TONEEL PODIA
ORKESTPODIA
VERSTELBARE ZAALVLOEREN
VERZINKBARE TELESCOOPTRIBUNES
PRAKTIKABELS
BELICHTINGSINSTALLATIES
ELECTRO-AKOESTISCHE INSTALLATIES
VEILIGHEIDSTECHNISCHE INSTALLATIES
PLANNING, FABRIKATIE, HERSTELLING EN ONDERHOUD VAN ALLE TONEELTECHNISCHE INSTALLATIES

THEATERWERKSTÄTTEN HAMMANN

IN MEMORIAM

ALBERT VERMEIREN (SCENOGRAAF)
DIREKTEUR MARIONETTENTEATER NELE OVERLEDEN.

Op 8 september ll. overleed de Gentse scenograaf Albert Vermeiren.
Hij was de stichter en direkteur van het Marionettenteater Nele, gevestigd in de Vlaanderenstraat te Gent. Hij was ereleraar Toegepaste Kunsten aan de Koninklijke Akademie van de Arteveldestad en ontwierp heel wat dekors voor de Gentse Opera, KNS en de Ancienne Belgique.

Hij introduceerde voor Vlaanderen de teatertechniek in mini-uitgave voor het marionettenteater en zijn scenografisch werk voor het poppenteater is dan ook als baanbrekend te bestempelen.

Het minitoneel in de Vlaanderenstraat is dan ook een erg technisch en goed uitgerust miniteater waar de scenografische effekten optimaal in kunnen benut worden. Gezien de schaal overtreffen vele van de mogelijkheden deze van het grote toneel.

Wat er na zijn dood met dit miniatuurpareltje gebeurt is voorlopig nog onduidelijk. Zijn zoon Misjel Vermeiren trad wel in de voetstappen van zijn vader. Hij ontwierp niet alleen voor het poppenteater (Mechels Stadspoppenteater, teater Taptoe...) maar ook voor het MMT, de BRT-Televisie, film... Momenteel is hij art-director voor de langspeelfilm van Raoul Servais (Taxandria) en tekende hij de dekors voor Joop Van den Eynde's musical "Cabaret" die onlangs in première ging.

Als blijk van verdienste organiseert het Vlaams Verbond voor Poppenspel vanaf dit jaar de Prijs "Albert VERMEIREN" die op regelmatige tijdstippen opvallende poppenteater-scenografiën wil bekronen.

Luk DE BRUYKER

FIRMA DE WOLF & CIE PVBA

SOCIALE ZETEL : 43 LINTHOUTBOSSTRAAT - 1200 BRUSSEL
EXPLOITATIE : 300 KONINGSSTRAAT - 1030 BRUSSEL
TEL. 02-218.70.53

HRB 444.632

IMPORTATEUR - GROSSISTE

ONONTVLAMBARE WEEFSELS M1

GORDIJNEN - OVERGORDIJNEN - ZETELS - MUURBEKLEDING

MEERVOUDIG GEBRUIK : *KLINIEKEN - GASTHUIZEN - RUSTHUIZEN*
SPEKTAKEL ZALEN
DISKOTHEKEN - SPIJSHUIZEN
HOTELS - SCHOLEN
GEMEENSCHAPPEN
WONINGEN
OPENBARE PLAATSEN ...

COLLECTIES MET UITGEBREID GAMMA IN :

FLUWEEL
VLAKKE STOF
BEDRUKTE STOF
GEWEVEN - NON WOVEN - GENRE 'JERSEY'
BESCHILFERDE STOFFEN - FLUO
VERDUISTEREND
GROTE BREEDTE - CYCLO - TULLE - VELUM
GELUIDDEMPENDE EN THERMISCHE PANNELEN
ZUUR WEERSTAAND (WERKKLEDERIJ)
MATRASSTOF
DEKENS

CLEVYL
Les tissus naturellement ininflammables

CHLOROFIBRE - RHOVYL - CLEVYL - NATUURLIJK ONONTVLAMBARE STOFFEN

VUURWEERSTAAND :

PROCES VERBAUX M1

ONTVLAMMEN NIET BIJ BRAND OF BIJ HITTE
- *KRIMPEN*
- *VERHARDEN*
- *VALLEN UIT MEKAAR*

VERSPREIDEN NOOIT CHLOORSTOF
SMELTEN NIET - DRUPPEN NIET

VEILIGHEID

CONFECTIEMOGELIJKHEID
TEL. 02 - 218.70.53

WERKAANBIEDINGEN

Bij het gemeentebestuur van Evergem is een voltijdse betrekking van **technieker A2** (licht- en klanktechnieken) te begeven.

Statuut : gesubsidieerd contractueel personeelslid.

Indiensttreding : voorzien rond 1 april 1990.

Plaats van tewerkstelling : Gemeentelijk Cultureel Centrum, Weststraat 31, 9940 Evergem-Sleidinge

Toelatingsvoorwaarden :
- houder zijn van het diploma A2 electriciteit, electronica, electrotechniek of mechanica
- ten minste 6 maanden volledig uitkeringsgerechtigd werkloos geweest zijn in het jaar voorafgaand aan de indiensttreding (te bevestigen door de R.V.A.).

Bijkomende inlichtingen en inschrijvingsformulieren zijn te bekomen op de gemeentelijke personeelsdienst, gemeentehuis te 9050 Evergem, F. de Kokerlaan 11, tel. 091/53.80.05 (de heer Erwin Van Hyfte).

De kandidaturen dienen uiterlijk op **18 januari 1990** op het gemeentesecretariaat zijn ingediend.

S. DERVEAUX
alle weefsels voor dekor

Kapellestraat 13 / 8788 WAKKEN / (056) 60 22 53

BASTT-NIEUWS

NA
1982 te Strombeek C.C.
1984 te Hasselt C.C.
1986 te Antwerpen Stadsschouwburg
1988 te Aalst C.C.
RICHT BASTT IN HET CULTUREEL CENTRUM DE SCHARPOORD TE KNOKKE
VOOR DE VIJFDE MAAL
OP 15 EN 16 JUNI 1990
HAAR TEATERTECHNISCHE DAGEN IN.

De Vakbeurs gaat door in het Foyer van het Cultureel Centrum, op het gelijkvloers en op de verdieping (zie bijgevoegd plan).

Rond deze Vakbeurs vinden volgende nevenaktiviteiten plaats:

1. een tentoonstelling van werk van Belgische Scenografen van de voorbije vier jaar, in voorbereiding tot deelname aan de internationale tentoonstelling voor scenografie: de Quadriënnale te Praag in 1991.
   De tentoonstelling vindt plaats op de scène van de zaal van het C.C.
2. een tentoonstelling van het werk van Andrei IVANEANU (+ 1989), op de eerste verdieping in het foyer.
3. een tentoonstelling van werken en ontwerpen van studenten van:
   - de Kunstakademie van Antwerpen
   - het Atelier voor Scenografie van het Hoger St-Lukasinstituut te Brussel,

   op de eerste verdieping in het foyer.

Andere aktiviteiten zullen in de volgende nummers meegedeeld worden.

Voor reserveringen voor het huren van Stands, voor deelname aan de tentoonstelling over Scenografie, en voor eventuele andere inlichtingen, kan men zich wenden tot het sekretariaat van BASTT: tel. 03 - 663.29.38.